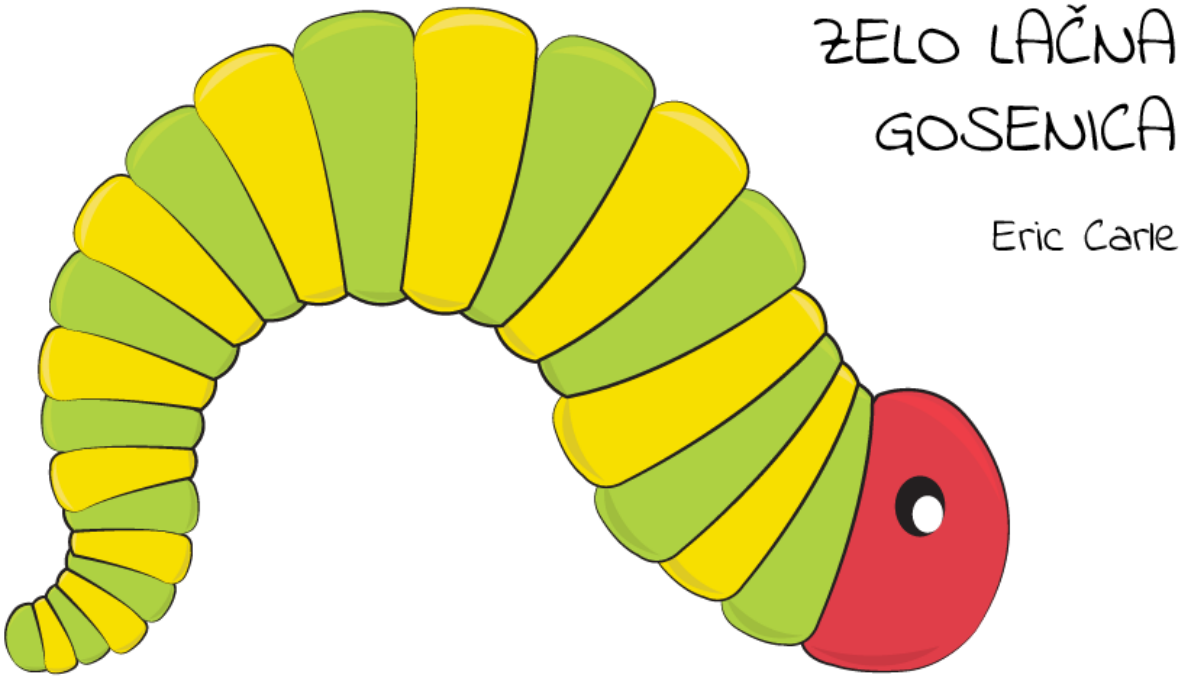

Preproste in barvite ilustracije ter enostavna vsebina knjige Zelo lačna gosenica (avtor Eric Carle) ponuja številne priložnosti za spodbujanje razvoja različnih področij govora in jezika pri vseh predšolskih otrocih. Enostavno in ponavljajoče se besedilo mlajšim predšolskih otrokom omogoča lažje sledenje vsebini zgodbe, ilustracije pa jih pritegnejo k »skupnemu branju« s starši. Nekateri malčki še niso povsem pripravljeni na poslušanje celotne zgodbe, temveč jih bolj zanimajo ilustracije v knjigi, zato lahko pri skupnem branju knjig z mlajšimi predšolskimi otroki le komentirate različne ilustracije in ni nujno, da besedilo sploh preberete. Pri starejših predšolskih otrocih lahko knjigo izkoristite za razvoj besedišča, prepoznavanje in poimenovanje barv, učenje štetja in poznavanje imen dni v tednu, odgovarjanje na različna vprašanja ter razvoj fonološkega zavedanja. Ker je vsebina zgodbe napisana na predvidljiv način in ima jasen začetek, jedro ter zaključek, je knjiga tudi odličen pripomoček za razvoj otrokove pripovedovalne zmožnosti oziroma obnove vsebine knjige.

ŠIRJENJE BESEDIŠČA

Knjige v svojih zgodbah pogosto vsebujejo besede, ki jih različno stari otroci še ne poznajo, zato predstavljajo odlično orodje za učenje novih besed. V knjigi Zelo lačna gosenica so uporabljeni in ilustrirani različni **pridevniki**, kot sta na primer *majhen* ter *velik* oziroma *majhna* in *velika* gosenica. Otroku lahko pri razumevanju teh dveh pojmov pomagate na različne načine: lahko ju pokažete v knjigi, uporabite gesto, s katero nakažete velikost gosenice, ob tem pa lahko tudi spremenite intonacijo svojega glasu (na primer, ko govorite o *majhni* gosenici, uporabite nežen glas, ko pa govorite o *veliki* gosenici, pa globok glas). Ko otrok pojma *majhen* in *velik* že dobro pozna, ga prosite, da poišče v knjigi *majhno* ali *veliko* gosenico, kasneje pa lahko sami pokažete na gosenico v knjigi in ga vprašate: »Ali je gosenica *majhna* ali *velika?*« Poleg pojmov *majhen* in *velik*, so v knjigi predstavljeni tudi številni drugi pridevniki, kot so *kratek* in *dolg*, *lačen* in *sit* itd.

Otrokom pri **razumevanju novih, nepoznanih besed** pomaga tudi razlaga njihovega pomena in uporaba teh pojmov v različnih aktivnostih ter rutinah. Na primer, v knjigi je predstavljena beseda *kokon*. Otroku med branjem razložite pomen te besede, kasneje pa jo uporabite v večerni rutini spanja. Ko je otrok zvečer v postelji, komentirajte: »Izgledaš, kot da si v *bubi*, tako kot gosenica v knjigi!«

S starejšimi predšolskimi otroki lahko govorite o različnih **nadrednih** (na primer *sadje, sladkarije*) in **podrednih** (na primer, *jabolko*, *hruška* in *sliva* oziroma *lizika*, *torta* in *sladoled*) **pojmih**. Otroka lahko prosite, da v knjigi poišče oziroma našteje sadje, ki ga je gosenica pojedla, prav tako pa ga lahko vprašate, katero sadje on rad jé in katerega ne. Otroku lahko naštejete različna živila in ga prosite, da skupino živil *poimenuje le z eno besedo* (na primer: »Kako z eno besedo rečemo jabolku, hruški in slivi?«) Otroku lahko pri odgovoru pomagate tako, da mu ponudite primer drugega nadrednega pojma: »Korenju, solati in zelju z eno besedo rečemo *zelenjava*, jabolku, hruški in slivi pa rečemo...?« Če otrok na zastavljeno vprašanje ne odgovori oziroma odgovori napačno, mu nudite pravilen verbalni model besede, pri tem pa ne zahtevate, da ga ponovi za vami. S starejšimi predšolskimi otroki se lahko pogovarjate tudi o **zdravi in nezdravi prehrani**, ki jo gosenica poje v zgodbi.

UČENJE ŠTETJA IN IZRAŽANJA KOLIČINE

Gosenica, ki nastopa v knjigi, vsak dan v tednu poje točno določeno število nekega sadja, kar lahko izkoristite za **učenje štetja**. Ko skupaj z otrokom berete knjigo, poudarite število določenih sadežev, ki jih je gosenica pojedla, pri tem pa narisane sadeže tudi preštejte. Otroka spodbudite, da šteje skupaj z vami, pri čemer lahko vodite prst njegove roke. Na primer, naprej preberete napisano besedilo v knjigi: »V sredo se je pregrizla skozi *tri* slive – in še je bila lačna,« pri čemer poudarite število *tri*, nato pa predlagajte, da skupaj z otrokom preštejeta narisane slive: »*Ena*, *dva*, *tri*! *Tri* slive!« ali: »*Ena* sliva, *dve* slivi, *tri* slive!« Otroka lahko nato vprašate po **količini** določenega sadja, ki ga je gosenica pojedla: »Koliko sliv je pojedla gosenica?« Če odgovora ne pozna oziroma na zastavljeno vprašanje ne odgovori pravilno, ga spodbudite, da skupaj preštejete narisane slive, nato pa ga ponovno vprašajte, koliko sliv je gosenica pojedla. Če kljub temu še vedno odgovori napačno, mu ponudite pravilen odgovor, vendar pri tem ne zahtevajte, da ga ponovi za vami.

UČENJE BARV

Ilustracije v knjigi vsebujejo živahne barve, kar lahko izkoristite za **učenje prepoznavanja in poimenovanja različnih barv**. Med branjem knjige preusmerite otrokovo pozornost na barvo določenega sadja, ki ga je pojedla gosenica (na primer komentirajte, da je gosenica pojedla *rdeče* jabolko in *rdeče* jagode, *zelene* hruške ter *modre* slive). Otroka lahko prosite, da v knjigi poišče sadje določene barve, ki ga je gosenica pojedla (na primer: »V knjigi poišči sadje *rdeče* barve!«). Ko otrok pravilno prepozna barve, ga prosite, da sam poimenuje barvo določenega sadja. Z otrokom se lahko pogovarjate tudi o barvah različnih drugih živil, ki so predstavljena v knjigi in o številnih barvah pisanega metulja, v katerega se gosenica spremeni na koncu knjige.

POJMI, POVEZANI S ČASOVNO ORIENTACIJO

Zgodba vsebuje različne priložnosti za spodbujanje razumevanja in izražanja pojmov, ki so povezani s **časovno orientacijo**. Mlajši predšolski otroci pričnejo že pred tretjim letom starosti govoriti o preteklih in občasno prihodnjih dogodkih, ki so vezani predvsem na njihovo rutino in pomembnimi izkušnjami oziroma dogodki. Otroci med četrtim in petim letom starosti že pravilno razumejo pojme, kot so *včeraj, danes* in *jutri* ter *najprej*, *nato*, *potem* in *kasneje*. Poleg spodbujanja razumevanja in izražanja omenjenih pojmov pa so v knjigi predstavljeni tudi dnevi v tednu, kar lahko izkoristite za učenje tovrstnih izrazov.

VPRAŠANJA

Knjiga ponuja številne priložnosti za postavljanje vprašanj, ki se pričenjajo z vprašalnicami KAJ, KJE, KAKŠEN, KOLIKO, KAKO in KDAJ ter ZAKAJ. Pri postavljanju vprašanj upoštevajte otrokovo kronološko starost in težavnost vprašanj, ki mu jih zastavljate. Otroci najprej razumejo in zmorejo odgovoriti na preprosta vprašanja, ki se pričnejo z vprašalnicama KAJ in KJE, kasneje na vprašanja, ki se navezujejo na določene lastnosti predmetov in količino, najkasneje pa na vprašanja z vprašalnicami KAKO, ZAKAJ in KDAJ. Nekaj primerov vprašanj, ki jih lahko zastavite otroku ob skupnem prebiranju knjige:

VPRAŠALNICA	PRIMERI VPRAŠANJ
KAJ?	**Kaj** je gosenica pojedla v ponedeljek? **Kaj** se je zgodilo, ko je gosenica pojedla preveč hrane?
KJE?	**Kje** je bilo jajčece, iz katerega se je izlegla gosenica?
KAKŠEN?	**Kakšne** barve je jabolko?
KOLIKO?	**Koliko** pomaranč je pojedla gosenica?
KDAJ?	**Kdaj** je gosenica pojedla jagode?
KAKO?	**Kako** se je gosenica počutila v soboto?
ZAKAJ?	**Zakaj** je gosenico bolel trebuh? **Zakaj** je bila gosenica lačna?

Pri postavljanju vprašanj ni nujno, da se le-ta navezujejo zgolj na vsebino knjige, temveč je priporočljivo, da otroku zastavljate tudi druga vprašanja, s katerimi spodbujate njegovo logično mišljenje in domišljijo, prav tako pa mu lahko zastavljate vprašanja, ki tematsko izhajajo iz vsebine knjige, vendar so povezana z njegovimi lastnimi izkušnjami iz vsakodnevnega življenja:

»Kateri del zgodbe ti je bil najbolj všeč?«

»Če bi bil/a ti gosenica, kaj bi najprej pojedel/a?«

»Če bi lahko naslednji teden jedel/a le eno živilo, kaj bi to bilo?«

»Ali je tebe tudi že kdaj bolel trebuh? Kako si se takrat počutil/a?«

AKTIVNOSTI ZA RAZVOJ FONOLOŠKEGA ZAVEDANJA

V knjigi so predstavljene številne večzložne besede, kar lahko izkoristite za različne vaje, s katerimi pri otroku spodbujate **razvoj fonološkega zavedanja**. Otroka spodbudite, da določi dolžino besede tako, da ploskne za vsak njen zlog, pri čemer naj pove, iz koliko zlogov je sestavljena beseda, nato pa tudi določi, ali je beseda kratka ali dolga (na primer, beseda *gosenica* ima štiri zloge in je daljša od besede *torta*, ki ima le dva zloga). Skupaj z otrokom lahko določite tudi začetni glas ali zlog v besedi oziroma glas ali zlog, ki se nahaja na koncu ali v sredini besede, ali pa preštejete čisto vse glasove v besedi.

RAZVOJ PRIPOVEDOVALNE ZMOŽNOSTI

Z otrokom se pogovarjajte o dogajanju na začetku, sredini in na koncu zgodbe. Otroka spodbudite, da samostojno obnovi slišano zgodbo, pri čemer si lahko sprva pomaga s knjigo in njeno vsebino obnovi s pomočjo ilustracij, kasneje, ko zgodbo že zelo dobro pozna, pa jo lahko poskusi obnoviti tudi brez knjige. Pri obnovi zgodbe lahko otroku pomagate s postavljanjem različnih podvprašanj (na primer: »Majhno jajce je bilo na listu. Kaj se je pa potem zgodilo?« ali: »Na koncu knjige je gosenica naredila kokon. Kaj se je pa potem zgodilo?«).

Knjige ponujajo številne priložnosti za spodbujanje različnih področij otrokovega govorno-jezikovnega razvoja. Uporaba različnih pripomočkov med skupnim branjem knjig z različno starimi otroki, kot so na primer konkretne igrače ali lutke, lahko mlajše predšolske otroke bolj pritegnejo k poslušanju zgodbe, prav tako pa lahko uporaba konkretnega materiala starejšim predšolskim otrokom pomaga pri samostojni obnovi slišane zgodbe. Za aktivnejše vključevanje različno starih otrok smo pripravili papirnate lutke za preprosto izdelavo.

Tukaj lahko prenesete lutke za knjigo Zelo lačna gosenica:

Zelo lačna gosenica - lutke na palčki

1 file(s) 3.60 MB
Download